

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Gorizia, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177
PODUREDNIŠTVO:
Trieste, Vicolo d. Rose, 7 - tel. 37603

Polletna naročnina L. 800
Letna naročnina L. 1.500
Letna inozemstvo L. 2.500
Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XI. - Štev. 18

Gorica - četrtek 30. aprila 1959 - Trst

Posamezna številka L 30

Štirideset let KPJ

V nedeljo 19. in v ponedeljek 20. aprila je komunistična partija Jugoslavije obhajala 40-letnico svoje ustanovitve. V vsej državi so to praznili z velikimi uradnimi manifestacijami. Glavno slavlje se je vršilo v prestolnicah jugoslov. zveznih republik, posebno v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani. V Beogradu je bil uradni govornik predsednik Tito, v Ljubljani pa Fran Leskošek. Vse je izvenilo v samohvalno tega, kar je partija storila, in v zaničevanje vsega, kar ni partijsko. Omenimo tudi, da so povsod okrasili Titove slike s cvetlicami in zastavami, kakor da bi v njem častili malika. Kaj podobnega naši kraji niso videli razen v davni preteklosti, ko so iz Ogleja vladali rimski imperatorji Panoniji, Noriku, Liburniji, Histriji, Dalmaciji. Pozneje ne več. Tudi Mussolini si ni pustil tako kaditi kakor Tito. Na množičnih zborovanjih po mestih pravijo, da je bila udeležba ogromna. V Ljubljani da se je zbralo na trgu revolucije sto tisoč ljudi, v Beogradu da jih je bilo 400 tisoč. Drugače pa znajo ljudje povedati o podedelju. Tu so take manifestacije povračili zelo klavrno uspele. Udeležba pičila, poleg partijcev da je prišlo le malo drugega ljudstva.

NEKAJ RESNIC O KPJ

Na omenjenih slavjih v jugoslovanskih prestolnicah, ki so vsa potekala tako, kakor morajo poteči slična slavja v diktaturah, smo vendarle slišali nekaj resnic o partiji, ki so jih do sedaj zamolčali.

1. Zvedeli smo, da so partijo v glavnem sestavljali in vodili poklicni revolucionarji, torej možje, ki jim je bila revolucija poklic, namen pa doseči oblast. Ni bil torej idealizem in požrtvovalnost, ki sta jih gnala, temveč poklic (meštir) in želja po oblasti. Priden delavec dela, da si prisluži hišo in si ustanovi dom; partiji so pripravljali revolucijo, da pridejo na oblast in sedejo h koritu.

2. Pri tem so se odigrale težke notranje borbe, kdo bo vodil partijo in kdo bo pozneje prišel na oblast in h koritu. Borba je bila težka in neizprosna. Manj pogumni ali manj brezvestni so propadli in bili likvidirani. Med njimi nekdanji voditelj KPJ Gorkič.

3. Zgled borbi za oblast je dajal Stalin. Nekdanji idol Stalin je v nedeljo dobil prav od Tita novo klobuto, podobno oni, ki mu jo je dal Hruščev na XX. kongresu KPSZ. Razkrinkal je namreč Tito Stalinovo postopanje v borbi za oblast. Dejal je med drugim:

Zaradi politike Stalina je naša partija izgubila velik del svojih kadrov, bodisi zaradi politične demoralizacije, bodisi zaradi fizičnega iztrebljenja med velikimi Stalinovimi »čistkami« v Sovjetski zvezi, v katerih je padlo nad sto prekaljenih komunistov, ki sta jih več let vzgajala naša partija in mednarodni revolucionarni boj. Med njimi je bilo več deset in v bivših partijskih voditeljev, izmed katerih naj omenim samo nekatero, kakor Filipa Filipovića, Stjepana Cvijića («Štefeka»), Vladimira Čokića, Rada Vujovića, K. Horvatina itd., ki so skupaj s stošerimi drugimi vodilnimi komunisti iz naše dežele našli smrt v Stalinovih zaporih in taboriščih. Danes, ko proslavljamo 40-letnico naše partije, potem ko smo se seznanili s strašnimi dogodki iz tistih časov, je naša dolžnost, da se spomnimo naših tovarišev in da se jim oddolžimo. Dolečeta jih je žalostna usoda, najhujša, ki more zadeti revolucionarja, in sicer, da pade nadolžen od krogle svojih ljudi kot izdajalec ideje, za katero se je boril in ki ji je posvetil svoje življenje.

O tej dobi življenja v sovjetski Rusiji je dejal Tito, da je bilo tudi zanj težje kakor med vojno. Med vojno si vsaj vedel, kje je sovražnik, pod Stalinom pa tega nisi vedel.

In vendar so vsi partiji med vojno in še toliko časa po vojni vpili: Stalin naš — Tito naš! Četudi so vedeli za Stalinove zločine. Zakaj so tako delali? Nedolžne tovariše jim je pobil, kot sami priznavajo, njim samim je stregel po življenju, pa so

ga kljub temu častili kot malika. Za nas, ki nismo komunisti, je tako ravnanje podlo. Zato bi mi za 40-letnico posvetili KPJ Cankarjevo romanco Sultanove sandale: V nji pravi Cankar, da so paše in vezirji povečevali sultana Ibrahima kot največjega, kot sonce in svojega boga. Tarnali so: Kaj bo, če tebe izgubimo? Tedaj jih je Ibrahim potolažil: Pa častite moje sandale! In res sandalom so se klanjali kot prej Ibrahimu. Zato jih sultan našene:

»Deni jih na osle, suženj,
pa jih ženi naokrog
po bazarjih: »To so hlapci
in sandale so jim bog!«

Ker so ob 40-letnici jugoslovanske partije izpričali, da so predvsem hlapci, so molčali o onem, ki se je edini uprl v njih hlapčevanju: Molčali so o bivšem tovarišu Crnogorcu Milovanu Djilasu. In prav so imeli, da so molčali, zakaj pravi borec za svobodo se ne klanja pred nikomer, ne pred Stalinom ne pred Titom, kakor se ni pred Hitlerjem in ne pred Mussolinijem. Borec za svobodo služi narodu in njegovi svobodi. Kdor pa malikuje pred tirani, je hlapec in suženj.

Desetletnica Evropskega sveta

Letos praznujemo poleg Atlantiskega zavezništva še eno desetletnico, in sicer ono Evropskega sveta. Evropski svet je mednarodna evropska organizacija, ki je vzrasla iz potrebe po poodenju, koordinaciji ter sodelovanju med raznimi evropeističnimi gibanji in pokreti, ki so se pojavili po vojni. Ustanovno listino Sveta so podpisali v Londonu 5. maja 1949; do sedaj je vanj pristopilo petnajst držav. Evropski svet predstavlja danes neke vrste svobodno tribuno, kjer se obravnavajo najrazličnejši problemi, ki so kakor koli povezani z Evropo; poleg tega je tesno povezan z vsemi ostalimi evropskimi ter svetovnimi organizacijami (OZN in drugimi). Tako se v to vzporeditveno organizacijo stekajo vse pobude in oblike sodelovanja med evropskimi državami, v čemer je njen glavni pomen; njen končni cilj pa je pripeljati nekoč Evropo do politične združitve.

Pretekli teden so v Strassburgu sklicali jubilejno zasedanje, katelega so se udeležili številni zunanji ministri. Na njem je govoril tudi avstrijski zunanji minister Leopold Figl, ki je hotel to priliko izkoristiti za sprožitev južnotirolskega problema na tem mednarodnem forumu. Proti temu pa se je odločno uprl italijanski poslanec Lucifero ter zahteval od predsednika zborovanja, Belgijca Dehousseja, naj to prepreči. Ta je ugodil italijanski želji ter je zato moral Figl izpustiti oni del govora, ki se je nanašal na vprašanje Južnega Tirola. Besedilo govora je dal namreč avstrijski minister prej razdeliti med udeležence.

Spričo že itak slabih odnosov

Dulles osebni svetovalec Eisenhowerjev

Ameriški kongres je potrdil imenovanje Herterja za ameriškega zunanjega ministra; predsednik Eisenhower pa je imenoval Dullesa za svojega osebnega zunanjepolitičnega svetovalca. Vse kaže, da bo ameriška zunanja politika sicer prožna, ne bo pa odstopala od splošnih dosedanjih načel, ki jih je izdelal John Foster Dulles.

Francoski senat

V nedeljo so v Franciji izbrani volivci volili senatorje po novi ustavi. Izid volitev je dal drugačno razdelitev sil kot v poslanski zbornici. V novem senatu sicer gospodari desnica, vendar pa je v njem več levičarjev kot v narodni zbornici. Na splošno so volilni možje dali svoje glasove prejšnjim senatorjem. Druga novost je v tem, da ima senat pete republike več pravic in oblasti kot prejšnji, tako da tekmuje z narodno zbornico. Ker je po novi ustavi predsednik senata druga najvažnejša osebnost v državi, ki nadomešča predsednika republike v primeru njegove smrti, pričakujejo z velikim zanimanjem izvolitev predsednika novega senata.

Novi francoski parlament ne izraža tistih sprememb, ki jih je zadnja leta doživela Francija in ki se kažejo v poslanski zbornici, katero so izvolili v novembru. Medtem ko ima v narodni zbornici degolska stranka veliko večino, je v senatu šele na petem mestu.

Zaključil se je kongres neposrednih obdelovalcev

Od 22. do 24. aprila se je vršil v Rimu kongres Zveze neposrednih obdelovalcev zemlje, v kateri je včlanjenih milijon in 700 tisoč kmečkih družin. Za to priliko se je zbralo v prestolnici 35 tisoč kmetovalcev iz vseh pokrajin, med njimi tudi trije bratje in trije nečaki sv. očeta.

Glavno poročilo je imel na kongresu predsednik vsedravnne Zveze neposrednih obdelovalcev Paolo Bonomi. V njem se je dotaknil vseh temeljnih vprašanj, ki se tičejo kmečkega življa ter pri tem iznesel svoj načrt za dostojen dvig življenjske ravni kmečkega prebivalstva ter kmečke proizvodnje. Opozoril je, da četudi se v Italiji dobra tretjina ljudi bavi s kmetijstvom, odpade nanje komaj 22% skupnega narodnega dohodka; dalje, da znaša srednji dnevni dohodek kmečkega delavca komaj 980 lir, medtem ko se dohodek ostalih delavcev v industriji in drugod vrti okrog 1720 lir na dan. Zato je glavni problem kmetijstva ta, da se ta velika razlika med dohodki v kmetijstvu in industriji izravna ter odpravi. Šele tedaj se bo naš kmečki človek osvobodil občutka manjvrednosti.

ZELENI NAČRT

Za doseg tega cilja ni zadostna samo dobra volja kmetovalcev, ampak je potrebna tudi finančna pomoč države. Kmetijstvo ni šlo namreč vzporedno z industrijskim razvojem, zato je danes v krizi; tudi davki se odmerjajo še po starem kriteriju, kakor da bi bili kmetovalci kapitalisti, medtem ko je v resnici čisto drugače; s svojim trdim delom komaj, komaj ohranjajo svoje imetje. Zato je Bonomi razložil svoj tako zvani »zeleni načrt« za preureditev ital. kmetijstva, za katerega je potrebnih v začetku vsaj sto milijard: »Zahtevamo izvedbo večletnega načrta, ki bi kmečkemu svetu zagotovil mirno bodočnost ter postopno izenačenje dohodkov z ostalimi delavci.« Pravilno je tudi poudaril, da to ni v škodo privatni pobudi. Saj je vprav kmečko

Polemika med Indijo in Kitajsko

Tibetanski Dalaj Lama se je v preteklem tednu sestal z indijskim ministrskim predsednikom Nehrujem ter ponovil obtožbe proti kitajskemu komunistom. Pekinški radio pa je v odgovoru odrekal Tibetancem pravico do samostojnosti ter dejal, da ima protikomunistični upor v Tibetu izhodišče v sami Indiji. Zaradi tega so se odnosi med Indijo in Kitajsko precej poslabšali. — Ob tej priliki pa se je pokazalo še nekaj drugega, namreč da Nehrujev nevtralizem ne more biti vedno kos položaju ter zaježiti komunizma. Nehru stalno brani svojo nevtralnost in se sklicuje na pet bandunških načel. — S svojim udorom v Tibet so kitajski komunisti nevarno omajali bandunško pogodbo; okrog Nehruja pa se je porušil bambusov grad, s katerega je oznanjal svojo nevtralnost vsem azijskim narodom. Indijski predsednik Nehru bo sicer moral nadaljevati svojo nevtralnost politiko. Vse kaže pa, da so se azijski narodi prvič prebudili in prestra-

šili pred napadno ekspanzijo komunistične Kitajske; polagoma začenjajo spoznavati, da je nevtralizem danes draga stvar, ki se ne vedno izplača.

Priprava na Ženevo

Vsa mednarodna politika že nekaj tednov poteka v znamenju priprav za sestanek štirih zunanjih ministrov 11. maja v Ženevi. — Delovna skupina zahodnih strokovnjakov je v Londonu sestavila poročilo za štiri zahodne ministre, ki so se v sredo sestali v Parizu. Poročilo je sicer tajno, vendar se zdi, da so dosegli kompromis glede načina, kako se predstaviti v Ženevi Sovjetom.

Tudi obe noti, ki jih je poslal Hruščev v Bonn in Washington, lahko vključimo v ta širši okvir priprav za Ženevo. V notah opozarja Hruščev bonnsko ter ameriško vladno, da naj se Zah. Nemčija ne opremi z atomsko orožitvijo, ker da bi to bilo lahko usodno za Nemčijo.

prebivalstvo najbolj odporno proti komunizmu.

Bonomijev načrt sta si osvojila tudi kmetijski in prosvetni minister, Rumor in Medici. — Kongres se je zaključil v petek; udeležence je sprejel tudi papež Janez XXIII., ki je tudi sam iz skromne kmečke družine.

POKOJNINA OBRNIKOM

Iz italijanskega notranjega življenja omenimo še zakon o pokojninskem zavarovanju obrtnikov. Ta zakon je skoro soglasno sprejela poslanska zbornica in je sedaj pred senatom, ki ga bo tudi gotovo odobril. Zato je starostno zavarovanje obrtnikov že gotova stvar. Po tem zakonu bodo obrtniki kakor kmetje uživali starostno in drugo zavarovanje. Prve pokojnine bodo začeli izplačevati prihodnje leto 1. januarja, in sicer vsem moškim, ki so dopolnili 65. leto starosti, in vsem ženskam, ki so dopolnile 60. leto starosti, ako bodo le plačali 12 mesečnih prispevkov. Prve pokojnine bodo še nizke, pozneje pa bodo višje, v sorazmerju s plačanimi prispevki.

Tudi ta zakon o zavarovanju obrtnikov je nov korak na poti vedno večje socialne varnosti ital. prebivalstva. Saj je danes že skoro vsem kategorijam prebivalstva zagotovljena vsaj minimalna pokojnina. To je vsekakor dober uspeh mlade ital. demokracije.

Arabski kongres za petrolej

V Kairu se je zaključil prvi arabski kongres za petrolej; kongres so že deset let pripravljali. Udeležilo se ga je sedem držav Arabske lige ter še Kuwait, Qatar in Perzija, čeprav slednja ni arabska država. Veliko zanimanje je vzbudilo odposlanstvo iz Venezuele, ki je na petroleju najbolj bogata dežela v Južni Ameriki. Odsojni so bili Irak, Tunizija in Jordanija.

Pred kongresom se je mnogo govorilo, da bodo arabske države zahtevale takoj večjo udeležbo pri dobičku kakor doslej, ko so se ravnale po načelu fifty-fifty (vsakemu pol). Toda izkazalo se je, da sta bila prevelik pesimizem ter upanje neutemeljena. Delegati arabskih držav so bili v tem oziru zelo previdni ter niso sprejeli kakšnih izrednih sklepov. V glavnem so se zavzeli za postavitev novih petrolejskih čistilnic na Srednjem Vzhodu.

Istočasno so v egiptovski prestolnici priredili tudi razstavo arabskega petroleja, katere se je udeležilo 40 razstavljalcev, med njimi vse velike svetovne petrolejske družbe. Najlepši in največičastnejši oddelek na razstavi je pripravila italijanska ustanova za tekoča goriva ENI. — Sploh je egiptovska javnost zelo naklonjena italijanskim pobudam. Veliko popularnost žanje ital. lahka glasba. Neki časnikar je zapisal, da ni Modugno nič manj priljubljen kakor inž. Mattei.

Ukinjen vizum za Španijo

Špansko zunanje ministrstvo je s 13. aprilom ukinilo vse vizume za vstop v državo državljanom nekomunističnih dežel. Španija se sedaj pogaja z nekomunističnimi državami za uvedbo enakega postopka tudi s španskimi državljanji.

NAS TEDEN V CERKVI

3.5. nedelja, 5. povel. n.: Najdenje sv. Križa
 4.5. ponedeljek: sv. Florijan, m., sv. Monika, vd.
 5.5. torek: sv. Pij V., p.
 6.5. sreda: sv. Benedikta, dev.
 7.5. četrtek: sv. Stanislav, škof, m.
 8.5. petek: Prikazanje sv. Mihaela
 9.5. sobota: sv. Gregor Naciaki, škof.

*

NAJDENJE SV. KRIZA. Rimski cesar Konstantin Veliki je, še kot pogan, bil naklonjen krščanstvu. Imel pa je nasprotnika Maksencija. Pred odločilnim bojem leta 313. je Konstantin s svojimi vojniki zagledal na nebu blesteč križ z napisom: »V tem znamenju boš zmagal.« Tako je ukazal dati na vojaške zastave znamenje križa. Zmagal je nasprotnika pri Milvskem mostu.

Konstantinova mati Helena, kristjana, je potovala v Jeruzalem, da bi dobila križ,

na katerem je bil križan Jezus Kristus. Na gori Kalvariji so izkopali tri križe in tudi napis I.N.R.I. Niso vedeli, kateri križ je Kristusov. Skof jeruzalemski, Makarij se je s prvim in drugim križem dotaknil zelo bolne osebe, brez uspeha. Ko se ji je dotaknil s tretjim križem, je hipoma ozdravela.

Cesarica-mati, sv. Helena, je dala takoj zidati na kraju krasno baziliko. Nji je dala en kos križa, drugega je poslala sinu Konstantinu, ki je sezidal v Rimu cerkev: Sv. Križ v Jeruzalemu.

Odretil je cesar tudi, da je odtedaj bilo prepovedano kaznovati zločinca s križanjem.

Tako je križ prinesel svobodo obtoženemu, pa ne samo njim — ampak nam vsem. S križem je Jezus odrešil svet. Napor za dobrobit sveta bodo imeli uspeh, v kolikor bodo ožarjeni z lučjo križa Kristusovega.

5. ned. po Vel. noči

Pred nami je veličasten praznik Gospodovega vnebohoda, praznik Jezusovega zmagoslavja in krščanskega zaupanja. Današnja je zadnja nedelja pred tem pomembnim praznikom.

Ko je Zveličar končal svoje odredilno delo in dodobra poučil apostole, je odšel v nebesa. Odšel je v nebesa kot človek, ker jih kot Bog ni nikoli zapustil, čeprav se je resnično utelesil in učlovečil ter bival na zemlji kot učlovečen Bog. Večni božji Sin, ki je prišel odrešiti človeški rod, se je po svojem zemeljskem poslanstvu zmagovit vrnil v nebesa, v slavo nebeškega Očeta. »Vpričo apostolov,« pravi sv. pismo, »se je vzdignil in oblak jim ga je vzel izpred oči. In ko so ob Njegovem odhodu gledali v nebo, glej, sta stopila pred nje dva moža v belih oblačilih, ki sta rekla: Galilejci, kaj stojite in gledate v nebo? Ta Jezus, ki je bil vzet od vas v nebo, bo tako prišel, kakor ste ga videli iti v nebo.«

Jezusov vnebohod je za nas ljudi čudež in skrivnost, ki je ni mogoče na naraven način razložiti. Bil je delo božjih rok, božje vse-mogočnosti. Je pa to tako trdna resnica, da je nihče ne sme niti

zanikati niti o njej podvomiti. O njej poročajo apostoli, ki so to na lastne oči videli, in po apostolih potrjuje to dejstvo in našo vero ustno izročilo in Sv. Duh, ki vodi kato-liško Cerkev. Odršenik je torej zares odšel v nebesa, in sicer 40. dan po svojem vstajenju. To je bil čudovit dan, nadvse slovesen dan in velik praznik za celo stvarstvo, ko se je nezmagljivi božji Sin, poln božje moči in nesmrtnosti slave, poln nadnaravne časti in nebeškega zmagoslavja vračal v večno božje kraljestvo.

Gospodov vnebohod je torej veličasten praznik Jezusovega zmagoslavja in hkrati praznik našega velikega zaupanja in vesele nade. Tudi mi smo namreč poklicani, da doživimo podobno zmagoslavje, podoben vnebohod. Vse dobre in verne ljudi čaka vnebohod in nebeška sreča. Ne izgubimo te vere, ne pozabimo nikdar te velike in nadvse tolažilne resnice. — Dobri ljudje na tem svetu trpijo, medtem ko se hudobni veselijo. A veselje na zemlji kratko traja in hitro mine. Nebeško veselje pa je večno, vekotrajno. In to čaka vse dobre in verne ljudi. Zatorej proč z vso hudobijo, v stran z grehi in grešnim življenjem! Živimo za nebesa! Izprosimo si nebesa!

Iz življenja Cerkve

Začetek romanja fatimske Marije po italijanskih mestih

Nad sto tisoč oseb je prisostvovalo v soboto zvečer prihodu kipa fatimske Marije iz Fatime v Neapelj. Fatimska Marija bo iz Neaplja začela svoje romanje preko 92 italijanskih mest. To romanje se bo zaključilo dne 20. septembra v Trstu, kjer že pripravljajo fatimski Mariji posebno svetišče.

Marijin kip je prispel na letališče v Capodichino iz Lizbone. V nedeljo so fatimsko Marijo prenesli v pompejsko svetišče, nakar bo začela svoje potovanje po vseh večjih italijanskih mestih. V Gorico prispje dne 13. julija.

Veličasten sprejem v baziliki sv. Petra

V soboto 25. aprila opoldne je sv. oče Janez XXIII. sprejel v baziliki sv. Petra nad 40 tisoč vernikov iz vse Italije, najmanj 10 tisoč pa jih je ostalo na trgu pred cerkvijo, ker niso mogli vstopiti in so po mikrofonu poslušali prenos vse slovesnosti. Največjo skupino je tvorilo 4 tisoč rudarjev iz Masse Marittime in z otoka Elbe, ki so prišli v Rim na konjih v svojih tradicionalnih srednjeveških oblekah in ki so sv. očeta ob prihodu pozdravili s fanfarami. Drugo večjo skupino so tvorili tekstilni delavci iz Prata s škofom Fiordellijem na čelu. Verniki so ga prepoznali in mu navdušeno ploskali. Navzoče je bilo tudi veliko število drugih. Stevilna so bila tudi darila, ki so jih romarji prinesli sv. očetu. Tekstilni delavci iz Prata so sv. očetu poklonili 5 tisoč metrov blaga, toskanski rudarji velik kos dragocene svetlega kamna, turistični piemon-teški center 150 kg težak srebrni zvon, ki se je oglašil s svojimi srebrnimi udarci ob papeževem prihodu v baziliko ter nešteta druga darila, ki vsa pričajo o ljubezni otrok do skupnega očeta.

Dne 27. aprila je sv. oče spregovoril

vernikom vsega sveta preko vatikanskega radia ter jih povabil, naj v mesecu maju, posvečenem še na poseben način preblaženi Devici, veliko molijo za uspeh ekumenskega koncila. Še posebno naj se te važne zadeve sv. Cerkve spomnijo v devetdnevnic k Sv. Duhu in na binškočni praznik sam.

Umril je Pierre L'Eremitte

Prejšnji četrtek je v Parizu umrl znani pisatelj Pierre L'Eremitte, s pravim imenom mons. Evgenij Edmond Loutil, župnik velike župnije sv. Frančiška Saleškega. Dosegel je visoko starost 96 let. Od leta 1889 je bil sodelavec pri znanem listu »La Croix« in pisatelj številnih romanov in črtic, polnih življenjskega optimizma in krščanske miselnosti. Mnoga njegova dela so prevedena tudi v slovenščino. Poleg tega je bil od leta 1919 goreči dušni pastir velike pariške župnije sv. Frančiška Saleškega. Pokopali so ga preteklo nedeljo.

Slovesno praznovanje sv. Marka v Benetkah

Letos je bilo praznovanje sv. Marka v Benetkah še bolj slovesno kot ostala leta, saj imajo prav te dni v svoji sredi velikega svetnika, nekdanjega patriarha Jošefa Sarta, sv. Pija X. Ob navzočnosti velikanskega števila domačih in tujih vernikov je pontifikalno sv. mašo ob njegovem svetem truplu daroval beneški patriarh Urbani.

Britanska kraljica-mati in princezinja Margaret pri sv. očetu

Pretekli teden sta se mudili v Rimu visoki gostinji, britanska kraljica mati in princezinja Margaret. V sredo 23. aprila ju je sprejel sv. oče Janez XXIII. v svoji privatni knjižnici. Očividci so povedali, da se je pred sprejemom na obrazu mlade Margaret brala velika radovednost. Ko pa se je po 20-minutnem pogovoru s sv.

očetom z materjo vrnila, je bila globoko ganjena in v očeh so ji lesketale solze. Prav tako pravijo, da jo je zelo presunil obisk rimskih cerkva, katere si je v velikem številu ogledala. Zadnje čase, pred prihodom v Rim, je princezinja Margaret prebrala mnogo knjig, ki so bile, po besedah njenih najbližjih, »stoodstotno katoliške«. Ni čuda, če so se v zvezi z vsem tem razširile govorice, da misli Margaret prestopiti v katoliško Cerkev.

Visoki gostinji sta v soboto, vidno zadovoljni nad obiskom v večnem mestu, zopet odpotovali v London.

Kristus Kralj v Lizboni

Spomenik Kristusa Kralja, visok 117 metrov, bodo blagoslovili 17. majnika v pristanišču v Lizboni ali bolje nad pristaniščem. Dela za ta kip so začeli že leta 1952 s prispevki vernikov, pobudo za njegovo postavitve pa so dali portugalski škofje. Kip Kristusa Kralja je točen posnetek istega kipa, ki kraljuje nad pristaniščem južnoameriškega mesta Rio de Janeiro. Ob tej priliki se bo portugalski narod posvetil Srcu Jezusovemu in Marijinemu.

Lurška statistika

Iz posebne statistike, ki jo je izdal romarski urad v Lurdu, je razvidno, da je od aprila do oktobra lanskega leta obiskalo Marijino božjo pot štiri milijone 800 tisoč romarjev najrazličnejših narodnosti. Iz statistike je tudi razvidno, da so romarji potrošili približno 10.000 frankov vsak in da je povprečno vsak pisal po tri razglednice iz Lurda.

Prve svetniške proglasitve novega papeža

V nedeljo 12. aprila je sedanji papež izvršil svoje prve svetniške proglasitve. Za svetnika je proglasil blaženega Karla a Sežze in blaženo Joahimo Vedruna de Mas. Slovesnosti so se začele ob osmih in pol v vatikanski baziliki.

Španski mučenci

V škofijski palači mesta Ciudad Real se je začel informativni proces o mučenstvu 15 mladih bogoslovcev, članov klaretinske misijonske družbe. S pretvezo,

da jih bodo prepeljali k njihovim domačim, so jih komunisti v državljanski vojni leta 1936 na poti proti Madridu spravili z vlaka in po hudih mukah pobili.

Kardinal Agagianian na Japonskem

Na svojem nedavnem obisku na Daljnem Vzhodu je kardinal Agagianian obiskal tudi misijonske ustanove na Japonskem. Mogel je ugotoviti, da zanimanje za katoliške šole silno raste.

Vprašujete - odgovarjamo

Kako da avstrijski Nemci ne razumejo?

Gotovo so Vam znane, g. urednik, zmede, ki so jih povzročili skriti Hitlerjanci na Koroškem glede pouka slovenščine na šolah. Začeli so z umetno insceniranimi šolskimi stavkami. Te stavke so prirejali skriti nacisti. Pa niso uspehi, ker pametni ljudje le želijo, da se njihovi otroci čim več naučijo.

Bližal se je čas državnih volitev. Takrat pa gre za glasove. Zato so ti nestrpni dobrodošli strankam, tako socialistični, kakor tudi ljudski stranki, in te so se naslonile nanje. S tem namenom so začeli gonjo po svojih časopisih proti Slovincem in predvsem proti pouku slovenščine. Medtem je deželni glavar Koroške Wedenig izdal čuden odlok. V njem poziva, naj se starši pisмено izjavijo za ali proti slovenščini v šoli.

Takoj se je pokazala vsa gniloba te burke. Vsa sredstva, dovoljena in nedovoljena, so bila uporabljena in, kar je še posebno čudno, v zadevo so posegali celo državni organi ali pa so brezbržno opazovali te nered. Delalo se je, pretilo, huj-skalo, da so mnogi iz strahu pred posledicami podpisali odjave. Celo občinski denar je bil na razpolago za potrebno kolokvanje odjav (n. pr. v Podkloštru).

Po razsodbi Najvišjega sodišča ima pravico pri izvedbi 7. člena avstrijske drž. pogodbe samo centralna avstrijska vlada. S tem je postal Wedenigov odlok protipostaven. A namesto da bi bil ta odlok, ker

Preobljudenost na svetu

Westminsterški nadškof, kardinal Godfrey je govoril po francoski televiziji o preobljudenosti na svetu. Poudaril je, da bi morali voditelji narodov skrbeti za bolj pravično razdelitev zemeljskega bogastva. Velika mera krščanske ljubezni in bratskega razumevanja bi morala prevejati mednarodne konference, saj le vera v Boga in ljubezen do Boga dajejo možnost, da bo svetu dan mir in večje blagostanje.

protizakonit, razveljavljen, tvori sedaj nekako podlago za izvedbo 7. člena drž. pogodbe.

Juridično tega postopanja ne more nihče odobravati. Neki turist mi je hudomušno rekel: »Kjer velja krilatica, kakor pri nas: Večina ima vse pravice, manjšina pa „demokracijo“, je tudi to mogoče.«

Kaj pa Vi pravite k temu? Kakšno je Vaše mnenje?

S. K., Koroška

Odgovor: Naše mnenje je, da so Nemci veliki in temeljiti zgodovinarji, se pa iz zgodovine prav ničesar ne naučijo. Zanje: »Historia magistra vitae nič ne velja. Zato vztrajajo v svojem preživetem šovinizmu, kakor da bi ne imeli za sabo ne prve ne druge svetovne vojne.«

Prav tako se avstrijski Nemci ne zavedajo, da »fundamentum regnorum iustitia est«, države temeljijo na pravičnosti. Oni so to spremenili v Fundamentum regnorum vis est, ali države temeljijo na nasilju. Zaradi tega so krivi, da se je razbila avstrijska monarhija in da je propadel Tretji Reich. Gotovo bodo še marsikaj hudega zakrivali sebi in drugim. Vendar ostane res: Svaka sila za tri dana. Tudi njihovega nasilja bo še kdaj konec.

„Katoliški glas“ v vsako slovensko družino!

Za petek 1. maja je sv. oče odvezal vernike od zdržka mesnih jedi.

Nova cerkev svetega Janeza Boska v Rimu

Na gornji sliki vidimo cerkev sv. Janeza Boska v Rimu. Veličastno hišo božjo bodo posvetili letos 2. maja. V nedeljo 3. maja in naprej skozi ves teden bodo v novi cerkvi slovesne službe božje. Istočasno se vršijo v Rimu mednarodni kongresi različnih salezijanskih organizacij. Kakor je že znano, so pripeljali v Rim zemske ostanke sv. Janeza Boska, kateremu je salezijanska kongregacija posvetila to monumentalno cerkev. Sliši se tudi, da bo verjetno v nedeljo 3. maja novo cerkev obiskal sveti oče, papež Janez XXIII.

Vsi, ki so že videli to izredno cerkev, pravijo, da je nekaj edinstvenega. Se tako bistro oko modernega arhitekta ne more najti pogreška na ogromni stavbi. Salezi-

janci so razpisali javni natečaj in dobili nad sto načrtov za Don Boskovo cerkev. Končno so iz več drznih načrtov izbrali najboljšo predlogo in tako je inž. Rapisardi izdelal dokončni načrt, ki je danes uresničen. Splošno mnenje rimskih časopisov je, da nova izredna cerkev ni le ponos krščanskemu Rimu, ampak vsemu krščanskemu svetu. Svojevrstna prednost te cerkve je v tem, da ima drugo največjo kupolo na svetu. Kakor je vsem znano, ima največjo kupolo bazilika sv. Petra, druga po velikosti je sedaj kupola na cerkvi sv. Janeza Boska. Cerkev ima v notranjosti velikost 78x45 m; glavni oltar je v sredini ogromnega podolgovatega prostora, približno kakor smo videli podzemsko baziliko v Lurdu. Okrog glavnih sten je raz-

mešenih dvanajst velikih kapel. 41 umetnikov je v teh dneh dokončalo dekorativno delo v veliki notranjosti cerkve in po mnenju rimskih časopisov je nova cerkev pravi biser cerkvene umetnosti. Vatikanski dnevnik čestita Salezijanski kongregaciji, da je mogla svojemu velikemu ustanovniku postaviti tako veličastni spomenik, ki je hkrati mogočna zahvala vsega sveta Bogu za svetnika mladine, sv. Janeza Boska.

Nova cerkev ima izredno lepo lego sredi modernega rimskega predmestja. Ob novi cerkvi je postavljen moderni salezijanski zavod. Z glavnega kolodvora v Rimu se pripelje do te cerkve s cestno železnico za »Cinecittà«.

Veličastna moderna bazilika sv. Janeza Boska v Rimu

L. Santucci, Kajnov angel

Santucci je sodoben italijanski dramatik, ki se med redkimi sodobnimi dramatikami zanima tudi za verska vprašanja in za versko problematiko. Iz tega zanimanja je izšlo tudi delo Kajnov angel, ki smo ga preteklo nedeljo videli v slovenskem prevodu J.K. v dvorani Brezmadežne ter v režiji M. Komaca. Dramo je pripravil dramski odsek SKPD v Gorici. Santuccijev Kajnov angel ima od znane svetopisemske zgodbe le malo ali nič v sebi razen imen in tragičnega konflikta med bratoma Kajnom in Abelom. Vse drugo je plod umetnikove fantazije, ki je v dramati hotel poudariti povezanost tostranskega in onostranskega sveta: angelov in ljudi, umrlih duš in usode živih. Pri tem mu ni šlo za točnost verskih resnic in še manj za vernost svetopisemski zgodbi, saj bi se njegovi ljudje lahko imenovali tudi kako drugače, ne ravno po svetem pismu. Tudi čas je pravzaprav sedanost ali, če hočete, vedno. Tega in onega je to gotovo motilo, ker je pričakoval svetopisemsko zgodbo, a je ni našel. Pisatelj je vse take opozoril. Kajnov angel je modern misterij. Prikazal je zato Kajnova angela varuha, ki se upre božjemu dejetu, da bi mali Kajn utonil v reki. Angel Kajna kljub temu reši, mora pa zato izgubiti svojo nevidnost in prebiti v Adamovi hiši kot neznanec v pomoč Kajnu in Abelu.

Cez 20 let se zgodi, da se oba brata, Kajn in Abel, zagledata v isto dekle, Flo. Med njima mora priti do obračuna. Kajn pahne Abela v reko, da utone. Angel mu lahko pomagal, a ne; enkrat se je noper božjo voljo uprl, v drugo se noče. Zato mu Bog odpusti, zopet postane angel in zopet more kot nevidni svetovalec pomagati Kajnu, ki ga pretresa obup zaradi zločina. Kajn se hoče umoriti, ker ga pretrese tudi očetova kletve. Ali matežna roka pridrži nož in mu ga iztrže iz rok. Mati Kajnu odpušča, naj mu tudi Bog tako odpusti. Tu priskočijo na pomoč umrli: duše v vicah molijo za Kajna, med njimi je tudi umrlj Abel. S skupno molitvijo izprošijo Kajnu usmiljenje božje. Ta resni misterij smo pretekli petek in nedeljo videli v Gorici. Drzna je bila mišl tako zahtevno igrano postaviti na oder tako skromnih razmerah, kot jih nudi dvorana na Placuti. Režiserju in igralcem je bila namerna povsem posrečila. Povabljen gostom v petek, številnemu občinstvu nedeljo so prikazali na odru idilo srečnega življenja Adama in Eve, ki ju razveseljujejo dva dečka, Kajn in Abel, kakor tragične zaplete ob sovraštvu obeh sinov in ob Kajnovem zločinu. Adama in Evo sta dobro prikazala V. Prašnik in

A. Calligaris. Poleg njih sta stala oba sinova, Kajn I. Bolčine in Abel D. Cernica. Oba sta dobro podala svoji vlogi, vendar moramo posebej poudariti vlogo Kajna. Ivo Bolčina je go postal doživeto, s posebno tragičnostjo, obupom. Vse dogajanje je pa povezoval angel v osebi M. Komaca. Ta je imel najtežji del v igri. Je pa svojo vlogo odlično podal. — Tri umrle duše so predstavljale F. Vižintin, L. Komac in A. Vetrih. Tudi te tri so se dobro odrezale. Kajnov angel je zahtevna igra, misterij, ki ni za kratak čas. Gledalca sili, da misli, igralca, da živi svojo vlogo, a tudi tehnik in režiser imata težko odgovornost. Zato moramo omeniti tudi oba ta dva. Režiserja, da je znal rešiti težavo dvojnega odra in zatemnitve, tehnika, ker je z lučjo in glasbo pomagal dejanju do večjega izraza. Take globoke igre gotovo niso za otroke. Zahtevajo pač zrelega in razsodnega človeka, ki zna dojemati tudi globlje misli in spoznanja v igri. Gotovo moramo zato čestitati SKPD v Gorici in njegovemu dramskemu odseku tudi za to zadnjo, tako zahtevno in vendar tako dobro podano igro.

(r + r)

Grešniki v bleu jans (Peccatori in bleu jans) je zadnji film francoskega režiserja Marcela Carneja. Obravnava pereč problem današnje mladine.

Koliko je pokvarjene mladine v tem filmu? Ogromno in ravno tako, kakor lastno taki mladini: se ne uči, ne dela, pleše, se zabava, krade. Igra se eksencialiste in prezira vsak družbeni predsodek: pije, preklinja, se dolgočasi, govori o samomoru.

V celi družbi izstopajo štiri glavne osebe: štiriindvajsetletna Clo, ki daje na razpolago svoje stanovanje in celo spalnico svojim staršev, ker, »vsak dan, ki ga uživamo v popolni čuti prostosti, je pridobljen dan za življenje, ki nas čaka.« Njena najboljša prijateljica je Mic, kateri ugajajo »iste plošče, isti lokali in isti fantje« kot Clo. Zapustila je učiteljišče, ker se ji je zdelo neumno truditi se, da potem druge uči to, čemur sama več ne verjame. Njena mati in njen brat, ki delata, ji gresta na živce, zato živi sama v najeti sobi. Alain je tudi zapustil šolo, zato mu je oče odredel vsako pomoč. Tudi on ne verjame več ničemu, kajti delo »kvari človeka in mu samo pripomore k večji lakoti. Uživati je treba čim-

Bazoviški Oder je 26. aprila uprizoril veseligo Poslednji mož

Malaterjeva vdova pripoveduje

8. Svobodni svet je z grozo v srcu poslušal obupni klic umirajočega Madžarske in se zganil. Usoda Budimpešte in z njo vse Madžarske je bila s tem zapečatena. Vendar konec ni prišel takoj. Bojevnikom svobodo so še mnogo dni z neustrašnim junaštvom nadaljevali borbo v strahotni neenakosti in so zapustili svoje položaje le tedaj, ko ni bila možna nobena druga rešitev več. Sovjeti so sistematično rušili vse hiše, v katerih so sumili, da se nahajajo uporniki. Tako je bila Budimpešta kmalu postala eno samo vojno polje. Naša hiša je bila še posebno v nevarnosti, ker je bila od dveh strani izpostavljena strelom. Nekega dne, ko sem gledala skozi okno, sem opazila ruski oklopnik, ki se je bližal hiši.

»Hitro v klet!« sem ukazala otrokom. Toda bilo je prepozno. Hiša je bila zadeta, medtem ko smo bili še na stopnicah. Vsa stavba se je stresla in na nas je padel omet in kosi opeke. Granata je odnesla lep kos strehe, kakor smo pozneje ugotovili. Z otroki sem se zatekla v klet sosednje hiše, kjer sem našla mnogo znancev iz sosesčine. Toda ko sem se zvečer po polurni odsotnosti vrnila v klet, sem našla tam samo še svoje tri otroke. Deklici sta v temi jokali. Prižgala sem svečo in Pavel mi je povedal, da se je v gornje nadstropje zateklo dvanajst upornikov. Sosedje so od strahu pred bombardiranjem zbežali iz kleti. »Otroci, ne bojte se,« sem jih potolažila, »ti može se borijo za svobodo, kakor vaš oče.« S Pavlom sem se po temnih stopnicah podala v gornje nadstropje, pripravljena, da preprečim napad, če mi bo le mogoče. Med dvanajstimi bojevniki ni bilo niti enega odraslega, razen bolniške sestre, ki

več, dokler se more. Ljubezen, zvestoba... to so pojmi, ki so za nas že zastareli.« Vendar pa ob neki priliki tvega življenje, da reši mačko, ki je v nevarnosti. Mic mu nekoč zakriči, da hoče preseči samega sebe s tem, da preseneča druge, da so vse njegove podlosti in njegovo obnašanje le občamba proti dolgočasju. Nazadnje je še Bob, dijak, ki se zaljubi v Mic in prav tako ona vanj. Toda obema se zdi smešno, da bi si to čustvo razodela. Zato varata same sebe, dokler se Mic v obupu ne ubije z avtomobilom. Prepozno Bob spozna, da je vse zamudil.

Ne more se zanikati, da obstaja zares taka mladina, kakršno film prikazuje. Za to pokvarjenost nosi veliko odgovornost družba, kar Carne v svojem delu poudarja... Vendar pa film ne more rešiti problema, ki postaja iz dneva v dan bolj pereč. Da si ta film ogleda tudi mladina, je z moralnega stališča kvarno, ker mlad človek ne bo razumel bistva filma. Nekateri prizori, zlasti pa dialogi, so precej surovi in samo odrasel človek jih bo znal objektivno presojsati. Zato je nesmiselno govoriti tu o kakem moralnem filmu, kot so mnogi pisali. Moralni in poučni bi kvečjemu bil za vzgojitelje, starše, zastopnike oblasti.

»Kaj ima današnja mladina? Vendar mora biti nek razlog te pokvarjenosti!« — vpraša zdravnik. »Mladi ljudje imajo za seboj petdeset let zmehčevanja in kaosa in morda prav toliko pred seboj.« To drži, vendar pa ni nikak odgovor na problem, temveč le neka pesimistična napoved.

Vsi igralci, predvsem glavni, zelo dobro podajajo svoje vloge, ker je nedvomno znalga režiserja, ki je v ostalem skrbno pripravil film. Film je z moralnega stališča neprimeren.

OSEBNA RAZSTAVA MLADEGA SLIKARJA

Na »mali stalni razstavi« v kavarni Teatro v Gorici je te dni imel svojo prvo osebno razstavo Andrej Kosič, sin našega znanega goriškega trgovca Benedikta Kosiča.

Mladi goriški slikar, ki je član APAI-ja (društva goriških umetnikov), je že pokazal svojo umetnost na raznih skupnih medcelinskih razstavah, ki jih je omenjeno društvo priredilo v preteklih letih v Gorici, Trzinu, Krminu in v drugih krajih naše province.

Posebno pozornost in priznanje zasluži Andrej Kosič ob tej svoji prvi osebni razstavi, kjer razstavlja enajst olj, ki predstavljajo večinoma goriško in kraško pokrajino.

V njegovih oljih ne najdemo še izrazite in popolne umetniške osebnosti, ki bi v jasnih in sintetičnih oblikah izražala vso globino in neposrednost notranjih doživetij. Slikar, po našem mnenju, ni še našel svojega jasnega in pristnega izraza, ki bi nam prikazal značilno umetniškovo osebnost. V teh njegovih oljih nam namreč v oblikah poznega impresionizma govori njegova še čisto romantična duša, ki v toplem in pesniškem občudovanju uživa lepoto narave in najde v njej svoj mir. V zvezi s tem se nam zdi škoda, da nam ni slikar ob tej svoji osebni razstavi prikazal nobenih akvarelov, saj se je z njimi že pred leti na skupnih razstavah pokazal za dobrega akvarelista. Vsekakor z veseljem ugotavljamo, da je Andrej Kosič lepo napredoval in dosegel znatno umetniško zrelost in močnejšo osebnost.

Preglejmo sedaj na kratko njegova razstavljena olja. V »pokrajinah 1, 2, 4, 5« odkriva nekoliko svoje pesniško dušo, še vezano na neko notranjo osebnost. Širšega zadnja in pristnejše notranje zgovor-

Novo olajšave v obmejnem prometu

Pretekli teden se je v Vidmu končalo zasedanje stalne mešane italijansko-jugoslovanske komisije za izvajanje sporazuma o malem obmejnem prometu. Zaključni zapisnik vsebuje nova določila in olajšave. Med njimi je zlasti važna odprava *carmeta* za prehod avtomobilov; dalje možnost, da upravičenci lahko odhajajo v drugo državo čez en obmejni prehod ter se vračajo čez drugega, ki pa morata biti oba v isti pokrajini; in pa podaljšanje avtomobilske proge Trst-Umag do Novega grada.

Poleg tega vsebuje dodatni dogovor o izvajanju videmskega sporazuma še določilo, po katerem bo mogoče hoditi na vrh Mangarta in Kanina po poteh, ki večkrat prestopajo mejo. Pred vojno so ljubitelji planin zelo hodili na ti gori, kar bo zdaj spet mogoče, in sicer v času od 15. maja do 15. septembra. S to ugodnostjo se bodo zlasti okoriščali tržaški planinci. Prehod meje bo mogoč zgolj z osebno izkaznico.

Ob koncu zasedanja mešane komisije so objavili uradno poročilo, ki pravi med drugim, da so obravnavali nekaj predlogov za uvedbo novih olajšav za imetnike obmejnih prehodnih in da so sprejeli nekaj sklepov, ki bodo pomagali še bolj sprostiti promet v pasovih, za katera velja Videmski sporazum. Poročilo poudarja, da so posveti potekali v ozračju medsebojnega razumevanja.

Počestčenje saharškega puščavnika

V veliki dvorani sorbonske univerze v Parizu so imeli spominsko svečanost v počastitev patra De Foucaulda. Predsedoval je pravosodni minister Michelet. Go-

vorilo je več znamenitih osebnosti. Skof Mercier, ki je sedanji skof Sahare, je poudaril, da more biti usoda Alžirja rešena le z duhom ljubezni, ki je vodila pri delu velikega misijonarja, ki ni poznal razlike med ljudmi, naj bodo kristjani ali muslimani.

Radio Trst A

od 3. do 9. maja 1959

Nedelja: 10.00 Prenos maše iz stolnice sv. Justa. — 12.00 Vera in naš čas. — 13.00 Kdo, kdaj, zakaj... — 15.40 Zbor s Proseka-Kontovela. — 17.00 NASE SANJE, igra v treh dej.; igrajo člani RO, vodi Jože Peterlin. — 21.00 Pesniki in njih stvaritve - (17) Boris Pasternak - oddajo je pripravil Filibert Benedetič. — 22.10 Antologija slovenske vokalne glasbe. — 22.30 Brahms: Kvartet št. 1 v C molu, op. 51.

Ponedeljek: 14.30 Teden v svetu. — 18.30 Vokalni tercet Metuljček. — 19.00 Pisani balončki. — 20.30 L. Cherubini: MEDEA, opera v treh dej. - orkester in zbor milanskega gledališča La Scala.

Torek: 18.00 Z začarane police - Ivanka Cegnar: »Zlata pipa«. — 18.10 Simfonični koncert orkestra Tržaške filharmonije. — 19.20 Utrinki iz znanosti in tehnike. — 21.00 Obletnica tedna. — 21.20 Hrvaške ritmične popevke. — 22.00 Umetnost in življenje - Glasbena dejavnost na Tržaškem v prejšnjem stoletju; napisal Franjo Delak. — 22.35 Koncert basista Vladka Korošca, pri klavirju Danilo Svara.

Sreda: 18.10 Simfonični koncert orkestra Italijanske Radiotelevizije v Rimu. — 19.00 Zdravstvena oddaja - ureja dr. M. Starc. — 20.30 Slovenske instrumentalne zasedbe. — 21.00 ZET GOSPODÁ POIRIER-JA, igra v treh dej.; igrajo člani RO.

Četrtek: 8.30 Male slovenske zasedbe in zbori. — 10.00 Prenos maše iz stolnice sv. Justa. — 11.30 Oddaja za najmlajše - SPO-MINCICA; igrajo člani RO, vodi Stana Oficija. — 15.00 Liszt: sonata v h molu. — 16.00 Ravel: Daphis et Cloe, suite št. 2. — 18.00 Novela - »Motacilla montana«, napisal Vinko Beličič. — 18.20 Čajkovski: Koncert za violino v D duru. — 19.00 Sola in vzgoja - Anton Kacin: »Pomen dobrohotne kritike za mladino«. 21.00 Zgodovina odkrivanja sveta - AFRIKA (6) »Ignacij Knoblehar«, slovenski misijonar in raziskovalec, napisala Drago Stoka in Mirko Javornik. — 22.00 Iz sodobne književnosti - »Italijansko gledališče med dvema stoletjema«, napisal G. Pullini; ocena: Josip Tavčar. — 22.15 Mariborski zbor Slava Klavara.

Petek: 18.00 Radijska univerza - msgr. Jakob Ukmar: Problem ločitve zakona po kanonskem pravu (8) »Se o razdiralnih zadržkih«. — 18.00 Schubert: Simfonija št. 9 v C duru. — 19.00 Širimo obzorja - Gradovi na Tržaškem: Repentabor. — 21.00 Umetnost in prireditve v Trstu. — 21.40 Samospevi Josipa Prohaske. — 22.00 Znanost in tehnika: Boris Mihaljevič: »Kaj pravi znanost o ognjenikih«. — 22.15 Koncert Ljubljanskega godalnega kvarteta.

Sobota: 16.00 Novelist tedna - oddajo je pripravil Martin Jevnikar. — 16.20 Jugoslovanske narodne pesmi in ples. — 17.30 Velika dela slavnih mojstrov. — 18.00 Oddaja za najmlajše - ZALOST IN VESELJE; igrajo člani RO, vodi Stana Oficija. — 20.40 Zborovske skladbe Franceta Marolta. — 21.00 SRECA GRDIH, radijska veselo-igra; igrajo člani RO, vodi Slavko Rebec. — 22.30 Pojeta Majda Sepe in »Duo sa Kvarnera«.

POGAJANJA V ŽENEVI

V Ženevi se že dolgo pogajajo zastopniki Amerike, Anglije in Sovjetske zveze o ukinitvi jedrskih poskusov, ker bi bila njih ukinitve prvi velik korak k razorožitvi. Doslej so odobrili le nekaj členov pogodbe, pri ostalih pa se je zataknilo. — Ameriški predsednik Eisenhower je hotel premagati mrtovo točko in je poslal Hruščevu pismo s predlogom, da bi kot prvi korak ukinitvi poskuse v višino do 50 km. Sovjeti so dolgo molčali. Šele v soboto se je oglašil Hruščev in Eisenhowerjev predlog za delno atomsko premirje odklonil.

Prosim vas, gospa Malater, bežite!« To je pomenilo, da sem se morala takoj odločiti, kar me je zelo vznemirilo. Nisem mogla upati, da se mi bo posrečilo s tremi otroki prekoračiti mejo. Juditka je komaj prestala influenco in ni bilo mitsliti, da bi jo podvrгла taki nevarnosti in naporu. S težkim srcem sem jo zato izročila prijateljem. Vedela sem, da je morda ne jaz ne moji otroci ne bomo videli nikdar več. Obratno pa me je tolažila misel, da bo morda Juditka edina, ki se bo rešila. Naslednje jutro smo vstali ob štirih. Pavel ni mogel razumeti, zakaj si mora obleči dvoje srajc in dvoje parov hlač in da mora vse to narediti naglo in v popolni tišini. Tri ure smo Pavel, Marika in jaz korčili po samotnih budimpeštanskih ulicah. Ni bilo ne tramvajev ne avtobusov, da bi nas popeljali do trga na skrajnem koncu predmestja. Tam, kakor nam je dobra žena povedala, nas je že čakal prazen kamion. (Se nadaljuje)

VI. mednarodna razstava cvetja v Trstu

V petek 24. aprila zvečer so na tržaški pomorski postaji slovesno otvorili VI. mednarodno razstavo cvetja, ki sta jo priredila tržaška trgovinska zbornica in Ustanova tržaškega velesejma. Poleg velikega števila povabljenecov so se slavnostno otvoritve udeležili tudi minister za kmetijstvo in gozdarstvo Rumor, vladni generalni komisar Palamara ter tržaški šupan Franzil. Pozdravne govore so imeli predsednik trgovinske zbornice Caidassi, predsednik Ustanove tržaškega velesejma Sosipio ter minister Rumor.

Razstavni prostor zavzema 3600 kvadratnih metrov pokritega prostora in se deli na 12 sektorjev. Na razstavi sodeluje devet držav z dve sto razstavljalci iz najrazličnejših panog cvetličarstva. Svico zastopata dve zasebni podjetji, uradno pa mesto Lugano; Avstrijo uradno Gradec ter dve zasebni podjetji; Združene države cvetličarica Kirsch iz Honolulu na Havajskih oto-

milijard 220 milijonov lir za navadne in izredne vojne pokojnine, 274 milijard 184 milijonov za dobrodelnost, za podpore in skrbstvo. Ta postavka je za 21 milijard 479 milijonov lir večja kakor pa je bila v prejšnjem proračunu. Denar iz nje gre za podporo in poslovanje na področju dela in socialnega skrbstva, za javno zdravstvo, za pomoč invalidom, vojnim povratnikom, beguncem in partizanom, za vzgojo in podpore gluhomemim, za dopolnitev sredstev občinskih podpornih ustanov ter za podpore pokrajinskim podpornim in dobrodelnim odborom.

Nova naročila za ladjedelnice CRDA

Tržaški župan Franzil je sporočil, da bodo v maju začeli v ladjedelnici sv. Marka graditi vojno ladjo »Bergamini«. To bo vojna ladja, ki bo izšla iz tržaških ladjedelnic. To naročilo, ki je velikega pomena za tržaške ladjedelnice, je sad razgovorov, ki jih je v Rimu imel tržaški župan s predstavniki vlade.

Druga novica, ki je zelo razveselila zlasti delavce tržaških ladjedelnic CRDA, pa je naročilo dveh velikih prekoceanskih ladij, ki jih bodo v kratkem začeli graditi eno v tržaških ladjedelnicah, drugo v Monfalconu. Gre za dve 35 tisoč-tonski ladiji, ki bosta vzdrževali vezo med Trstom in Severno Ameriko in bosta nadomestili Saturnio in Vulcanio.

Sv. Ivan

Preteklo nedeljo in ponedeljek so priredile udeležence gospodinjstva tečaja pod vodstvom č. šolskih sester v njihovi provincialni hiši razstavo kuhinjske umetnosti. Tečaj je trajal dobra dva meseca. Udeležilo se ga je okrog 20 deklet in žen. Ako sodimo po razstavi, je treba priznati, da so se tečajnice zelo naučile. Razstavile so veliko množino tort v najrazličnejših oblikah (Kuhinjska knjiga, gozdni parobki, odrezki brun, hotelsko poslopje itd.) in drugih sladkarij. Številni obiskovalci so nosili domov sladke odpustke. Razstava je gotovo utrdila č. sestre v sklepu, nadaljevat s temi tečaji, obiskovalke pa z namenom, prijaviti se za nadaljnje tečaje.

V ponedeljek zjutraj sta ga. Marija in g. Ivan Zivic v naši starodavni cerkvi praznovala 40-letnico poroke. Maševal in obhajal ju je sin preč. g. Marijan, župnik v Bazovici. Bog jima daj v sreči in zdravju obhajati tudi nadaljnje življenjske jubileje!

Poslednji mož v Bazovici

Z naslovom tega kratkega poročila ne mislimo trditi, da ni več mož v naši vasi. Samo poročamo o zadnji prireditvi našega »Bazoviškega odra«.

Naši fantje in dekleta so nam uprizorili veliko veseligr v treh obširnih dejanjih »Poslednji mož« pisatelja F.S. Svoboda.

MARIJANISCE NA OPCINAH

vabi vse prijatelje na VESEL VEČER v nedeljo 3. maja BAZOVISKI ODER

bo uprizoril veseligr v treh dejanjih

POSLEDNJI MOŽ

Vstop z vabili — Začetek ob 20 uri

Nad dobri dve uri smo se prav pošteno smejali in v marsikateri vlogi videli tudi sebe. Več oseb je reklo: »dosti smeha, a dosti življenjske resnice.«

Igra je zahtevala dva meseca resnega dela, a je uspela tako dobro, da smo bili in smo kar ponosni na naše »stare in

mlade» igralce. Udeležba je bila dobra. Pogrešamo mladine in moškega spola, zlasti tistih, ki se širokoustijo s svojo narodno zavestnostjo.

Naš Oder bo v maju gostoval na Opčinah, v Marijinem domu v ulici Risorta in v Dolini. Če imate priliko, pridite. Vam ne bo žal ne časa ne denarja. Udeležba je najlepše plačilo za trdi trud igralcev.

Kontovel

V sredo 22. aprila je šel po večno plačilo naš nepozabni Martin Stoka. Pisali smo o njem že pred 6. meseci, ko je dokončal 99 let. Se pol leta mu je manjkalo za 100 let. Vsi smo se že tega praznika veselili, tudi sam je večkrat izjavil, da ko bo dosegel 100 let starosti, bo sam vesel in vsi tisti, ki ga poznajo. Bog je pa določil drugače. Mož je bil pobožen, ponižen, preprost in potrpežljiv, da smo ga bili vsi veseli. Marsikaj je dočkal in videl v svojem stoletnem življenju. Poza-

bili ga ne bomo tako hitro. — Ena stvar pa nas zelo veseli: da so končno popravili barvano okno, ki je čakalo celih 5 let. Imeli smo v cerkvi zelo temno, ker smo z lesom zamašili luknjo, a vseeno je burja bila popolna gospodarica naše cerkve, tako da smo morali kupiti dve jeklenki, da bi se s plinom gredli, a tudi to je malo pomagalo. Upamo, da ne bo več tako mrzla naša cerkev in da bo zaradi tega tudi kaj več ljudi opravljalo svojo nedeljsko dolžnost. Zato, da bo bolj veselo v naši cerkvi, smo dali tudi novo napeljavno električnega toka. Vsaka postaja Križevega pota ima svojo žarnico, tudi pri oltarju smo dali lepo prenoviti, celo dva žarometi (reflektorja) smo dali, da zgleđa pri oltarju kakor v nebesih. — Začela se je pomlad in z njo so začeli turisti prihajati, ker je pri nas najlepši razgled nad Trstom: če ne verujete pa pridite enkrat pogledat sami, se boste hitro prepričali, da nismo lagali.

SLOVENCIZ TRŽAŠKE ŠKOFIJE GREMO V SEPTEMBRU K SVETEMU OČETU! ČIM VEČ NAS BO, TEM LEPŠE BO!

Seje goriškega občinskega sveta

Goriški občinski svet je začel svoja splošna zasedanja z vrsto važnih vprašanj, med drugimi tudi s proučitvijo urbanističnega načrta. Poročilo o tem načrtu, ki obsega 100 strani, so začeli čitati na zadnji seji in ga bodo nadaljevali na prihodnjih.

Blagoslovitev treh križev na Kalvariji

V soboto 25. aprila so na Kalvariji nad Podgoro slovesno blagoslovili tri križe, za kar so dali pobudo ravniki bivši bojevniki. Ob vznošju križev je postavljen kamnit oltar, na katerem je vojaški kurat don Feltrin daroval sv. mašo ob navzočnosti vojaških oblasti, vojaštva ter bivših italijanskih bojevnikov iz vse Italije, zlasti iz Ravenne. Kriše je blagoslovil msgr. Soranzo.

Podgora

V sredo dne 22. t. m. je v kratkem preminula vneta in zvesta naročnica »Katoliškega glasa« gospa Antonija Sfiligoj vdova Kristančič. Preostalih in že izseljenim

otrokom, obema sestrami ter vsem sorodnikom naše iskreno sožalje — njeni duši pa sveti raj.

Rupa - Peč

Spomlad je tu; v zelenju se vsa narava prebujeta. Po dolgem času smo se tudi mi prebudili in povemo, da smo minulo nedeljo 26. aprila obhajali god sv. Marka, farnega patrona; imeli smo dve sv. maši, zjutraj ob 7^h in ob 10^h slovesno peto mašo. Popoldne po blagoslovu so imeli pevci v domači gostilni svojo tradicionalno »fantaljo«.

Praznično razpoloženje domačega praznika pa nam je vsem faranom grenilo dejstvo, da nismo imeli med sabo našega g. župnika. Ta že štiri mesece leži bolan v sanatoriju v Gorici. Upali smo, da mu ljubi Bog vrne zdravje in da bo ob tem spomladanskem prazniku spet med nami. Ali božja volja je drugačna kakor so naše misli in želje.

V odsotnosti našega g. župnika upravlja našo župnijo Rupa-Peč naš domačin g. Hilarij Cotič. Hvaležni smo mu vsi farani za njegov trud in poštrevnost.

ZVEZA KATOLISKE PROSVETE

vabi vse zamejske Slovence na

PRVOMAJSKO SLAVJE

ki se bo vršilo 1. maja 1959 v ŠTEVERJANU na prostem v borovcih s pestrnim programom ZACETEK TOČNO OB 16. URI Avtobusi bodo vozili iz Gorice s sledečim urnikom: Postaja Ribi: ob 14h in ob 14.30

● Pred in po prireditvi bo deloval bogato založen bifé ●

■ V slučaju slabega vremena se slavlje prenese na prihodnjo nedeljo 3. maja ob isti uri

JURJEVO SLOVENSkih SKAVTOV

Mislite si velik prisojni travnik sredi kraškega gozda med Opčinami in Prosekom. Na travniku v sončnem dnevu 140 mladih skavtov. V sredini tabora je s kamenjem ograjen prostor, tu plapolata taborni ogenj. Okrog je postavljenih 14 skavtskih šotorov. Nekoliko ob strani se ob velikem ognju vrtijo izkušeni mladi kuharji in dva velika, kadeča se kotla obljubljata za vso skavtsko družino dobro kosilo. Še bolj v ozadju je ob drevesu postavljen taborni oltar.

Če si vse to živo predstavljate, imate približno zunanjo sliko tabora slovenskih tržaških skavtov, ki so ga imeli v petek in soboto 24. in 25. aprila ob letnem godu sv. Jurija, patrona skavtskih organizacij. Kdor pride prvič na skavtski tabor, mora ali postati skavt, če ima že leta ali, če je starejši, mora takšen način zdrave mladostne vzgoje samo pozdraviti. Res je bilo na taboru okrog 20 dečkov, ki še niso pravi skavti: novinci; vsi ti so se veselo vračali na dom z željo, da bodo prišli na polletni tabor že kot pravi skavti.

Vsi mimoidoči izletniki so se radi ustavljali ob našem taboru in kak Tržačan ni mogel razumeti, odkod se je zbralo toliko mladih slovenskih dečkov in fantov,

Taborne šotore so postavili bolj pogumni fantje že v petek zvečer in okrog 50 fantov je po skavtski navadi spalo pod šotori. V soboto se je do desete ure zbralo še ostalih sto skavtov in dejal bi, da je nemogoče zahtevati večjo zbranost in večjo resnost pri maši, kakor so jo pokazali naši skavti. Po sveti maši, okrog enajstih, je prof. Teuerschuh, starešina naših skavtov, sprejel v skavtsko organizacijo nove skavte-izvidnike in roverje. Nato je razglasil ustanovitev voličev in skavtske organizacije za dekleta. Skoro uro je trajal ta uradni skavtski zbor, a mladi so kakor vojaki poslušali in sledili lepm, za mladino pomembnim prizorom. Sledile so skavtske igre, uradni zbori, kosilo in končno lepo skavtsko slovo. To slovo bomo mogoče celo videli na filmu, saj tudi spretnih fotografov ni manjkalo!

Tržaški očetje in matere, ki imate svoje otroke v katoliški skavtski organizaciji, bodite gotovi, da je vaša mladina na pravi poti! Vsi dobro misleči vzgojitelji, pokazite mladini pot v skavtsko organizacijo! Mladi učitelji, profesorji, zanimajte se za skavtizem in po svojih močeh pomagajte pri tem tako važnem delu za našo mladino!

†
V noči med torkom in sredo je umrl v Gorici v sanatoriju sv. Justa preč. Karel Reja, naš dušni pastir.

Danes ob 13. bo prenos pokojnega obnlice sv. Justa v rupensko cerkev. O 17h bo pogrebna sv. maša in nato pogreb.

Žalosten konec dveh dečkov

Dva mrtva in štirje v bolnišnici, to je tragičen konec sobotnega izleta šestih tržaških fantov v doberdobskem jezeru. Fantje so se v soboto 25. aprila popoldne odpravili na izlet na kraške griče. Ko so došli do doberdobskega jezera, jih je mladenič na gladini zavalila, da so odvezali čoln in zaveslali proti sredini. Toda ladjica jih ni vzdržala, nenadoma se je prevrnila in medtem ko so se štirje rešili, sta dva mlajša, 9-letni Sandro Fonio in 15-letni Marij Venco, oba iz Tržača, žalostno utonila. 15-letni Alfio Pizzo je rešil dva svojih tovariša, vrgel se je potem ponovno v jezero, da bi rešil še ostala dva, a ves njegov napor je bil zaman, ker sta že izgubljena pod gladino. Pozneje so njuni trupla po tegnili na suho ognjegasci, ki so prihitali na kraj nesreče, ostale pa je Zeleni križ odpeljal v tržaško bolnišnico. Tragičen dogodek je žalostno odjeknil po vsem tržaškem in doberdobskem okraju.

V tovarni SAFOG

Prekinitev obratovanja v oddelku za liskanje železo v tovarni SAFOG so za krajšo dobo suspendirali, ker je tovarna dobila nekaj manjših naročil. S tem so še za nekaj časa zagotovili kruh delavcem in oddaljili od njih morečo skrb brezposelnosti. Za koliko časa? Potrebna bi bila izdatna pomoč in zagotovilo stalnega dela in s tem tudi stalnega zaslužka, da bi se v tržaški safoških delavcev vrnilo upanje v lepšo bodočnost in veselje do dela. Kajti kak naj z veseljem dela delavec, če pa na njem visi večer strah odpovedi? Tovarna SAFOG nameravajo reorganizirati in s tem seveda zmanjšati število delavcev. Na zadnji seji, ki so jo imeli sindikalisti z predstavniki Intersilda iz Trsta, so prazhtevali odgovor od Intersilda, kaj misli ukreniti z odpuščenimi delavci. Intersilda je odgovoril, da bodo to vprašanje pričeli v najkrajšem času.

Iz popotne torbe

V nedeljo, ker je bilo lepo sonce, me pot zanesla v razne okoliške kraje in misljal sem, da bi bil v neki od naših okolij. Če človek ne hodi z zavezanimi očmi, lahko marsikaj vidi in zve. Tak sem med drugim opazil na slovenske Opčine in drugih narodnostno mešanih krajih tržaškega predmestja samo velike italijanske plakate, ki so naznanjali, da pride v Dolino (na plakatih S. Dorligo kvintet Avsenik. Za vse poštene Kraševce in druge Slovence je to poniževalno. Nismo nobenega namena delati propagandni za ali proti kvintetu Avsenik, vendar marsikoga presenetilo, ko je videl na slovesno le italijanske lepake. Čudimo se, kako se je moglo kaj takega zgoditi v vednosti dolinskih fantov, ki so si nadelnalo ohraniti staro slovo: tradicijo Bregu. Mislimo, da take tuje propagandne v sloven. predmestju Avsenik ne potrebuje. Če gre tako naprej, bomo nekega dne brali da pride med tržaške Slovence kvintet Avsenico!

Očividno

OBVESTILA

GORISKIM ROMANJEM V BENETKI Vsem, ki se nameravajo udeležiti škofjskega romanja v Benetke v petek 1. maja sporočamo, da je zbirališče ob 6h na Trzinu, odhod ob 5.15.

SLOVENSKI AKADEMSKI SKLAD DRIA. Kot smo že poročali, se pobirajo prispevki za »socialni fond Adria«, ki pomaga potrebnim slovenskim visokošolskim študentom. Prispevke sprejemata uredništvo in uprava »Katoliškega glasa« in »Demokracije«.

TEČAJ ZA NADZORNICE V KOLONIJAH. Tržaške dobrodelne ustanove, vodijo počitniške kolonije za slovenske otroke, prirejajo skupen tečaj za nadzornice v kolonijah.

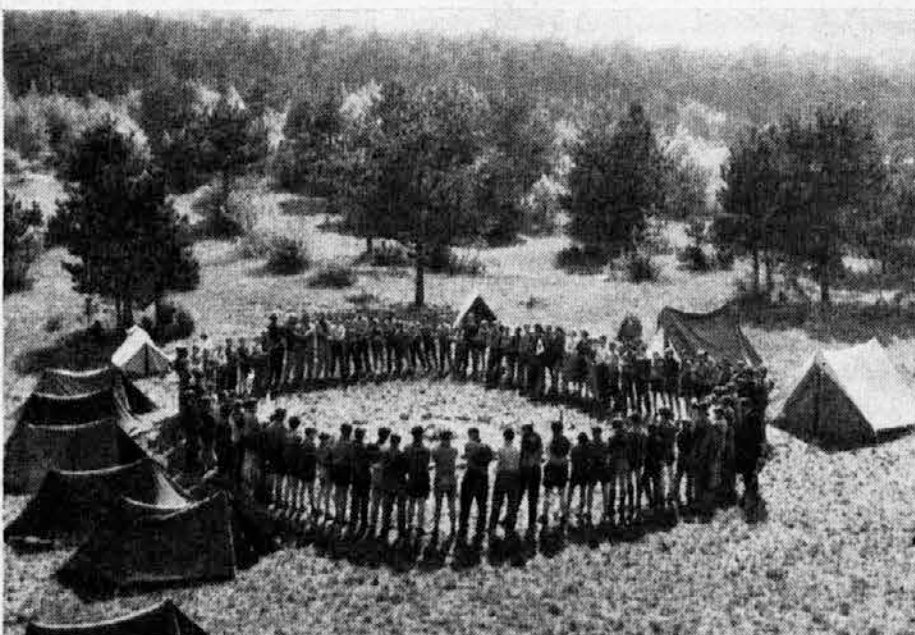
Tečaj bo v dneh 22., 23., 24. in 25. junija od 18. do 20. ure.

Pismene prijave se sprejemajo do 1. maja: Slokad, v ulici del Ronco, 14; Slovensko dobrodelno društvo, v ulici M. Chiavelli, 22/II.; Vincencijeva konferenca v ulici Trento, 2/II.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca trgovski L. 20, osmrtnice L. 30, večer davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik Tiska tiskarna Budin v Gorici

Prizor s tabora slovenskih tržaških skavtov